گزارش یک

با کودکان بی‌شناسنامه ملک‌آباد در اولین روز مدرسه

اینجا خانه اول و دوم آنهاست

مینا عینی‌فر

۱۰ساله است اما تازه اولین روز مدرسه را تجربه می‌کند؛ محمد شناسنامه نداشته و هیچ وقت نتوانسته در مدرسه ثبت‌نام کند. پدرومادرش هم نه به صرافت افتاده‌اند برایش شناسنامه بگیرند و نه اینکه درس‌خواندن او برایشان دغدغه‌ای بـوده. او هم یکی مثل بقیه بچه‌های بی‌شناسـنامه ملک‌آباد در کرج است. محله‌ای که بسـیاری از دست‌فروشان و کارگران کوچک کرج و اطرافش از آنجا می‌آیند. محله‌ای پر از مهاجران افغان قانونی و غیرقانونی که بچه‌های‌شـان را به مدرسه نفرستاده‌اند و حالا بعضی از آنها یک کلاس هم سـواد ندارند. ایرانی‌های ساکن این محله هم دست‌کمی از افغان‌ها ندارند و بسیاری از آنها نسل در نسل بی‌شناسنامه بوده‌اند.

حالا محمد مثل خیلی دیگر از بچه‌های بی‌شناسنامه ملک‌آباد، سرانجام توانسـته معلم‌هایی پیدا کند تا سـواد یادش بدهند. البته معلم‌ها او را پیدا کرده‌اند. آنها علی و برادر و خواهرش را شناسایی کرده‌اند و به اینجا آورده‌اند تا در «خانه علم ملک‌آباد» مدرسـه را شـروع کنند. خانه‌ای که جوانان عضو جمعیت امام‌علی(ع) در این محله راه‌اندازی کرده‌اند و به ۱۹ بچه ایرانی و ۱۱ بچه افغانی که امکان مدرسه‌رفتن نداشته‌اند درس می‌دهند. در مدرسه‌ای که هنوز کمک‌های خیران به خرید میز و نیمکتش نرسیده، بچه‌ها در کلاس‌های سه، چهارنفره‌ای که برایشان تشکیل می‌شود روی موکت‌ها می‌نشینند. یک حیاط کوچک، چند اتاق با دیوارهای سـبز و صورتی و یک آشپزخانه، حالا خانه امید آنها شـده تا بالاخره در جایی شبیه به مدرسه که همه اسمش را «خانه دوم» می‌گذارند، به آرزوی باسوادشدن برسند. آنها با بچه‌های مدرسه‌ای

یک تفاوت دیگر هم دارند؛ همه آنها با وجود بازه سنی پنج تا ۱۳سال‌شان، باید بعد از مدرسه سر کار برگردند و آب و نانی سر سفره خانوده‌شان ببرند؛ سـفره‌ای که معلوم نیسـت این‌بار با کدام ماده افیونی دود می‌شود و به هوا می‌رود.

الهه الله‌کریم مسوول خانه علم ملک‌آباد می‌گوید که یکشنبه، چهارشنبه و پنجشـنبه، همه باید کار را جمع‌وجور کنند و سـاعت ۱۲ تا ۴ آنجا باشند. بچه‌هایی که یک روز بیایند و یک روز نیایند، نمی‌تواند در خانه علم بماند. بعد شروع می‌کند به خواندن اسم‌های بچه‌ها که طبق تست‌های روانشناسی‌شان کلاس‌بندی شده‌اند. بچه‌ها با ذوق و سروصدا در صف‌های جداگانه می‌نشینند تا سـر کلاس‌های‌شـان بروند. کیف‌های صورتی و آبی جدیدشان را از معلم‌ها می‌گیرند و بعد هر سـه، چهارنفر همراه معلم‌شـان به یکی از اتاق‌های خالی می‌روند.

اما درس‌های بچه‌ها اینجا با الفبا آغاز نمی‌شـود. کوثر شش، هفت‌ساله اسـت اما شمارش را هم خوب بلد نیست. با قد کوتاهش جلوی خانم معلم ایستاده و می‌شمرد: «۱، ۲، ۳...» مدیر خانه می‌گوید: «بعضی از آنها با داشتن خانواده‌هایی فقیر و آسـیب‌دیده درسال‌های اول زندگی‌شان، حتی درست غذاخوردن را هم بلد نیستند. به بعضی از آنها باید گفت که لازم است لباس زیر بپوشند. آنها فعلا باید چند ماهی را در پیش‌دبستانی بگذرانند تا بتوانند کلاس اول را شروع کنند. اما بعضی از آنها به مقدمات بیشتری احتیاج دارند و شاید امسال کلاس اولی نشوند.»

مادر محمد و برادر و خواهرش که مشغول درست‌کردن کاردستی‌های‌شان می‌شوند، در اتاق معلم‌ها نشسته و برای مدیر خانه درددل می‌کند. شوهرش را در دعوا کشـته‌اند. از افغان‌های مهاجری هستند که اوراق هویت و اقامت دارند. حالا دادگاه حکم قصاص صادر کرده و قاتل پول ندارد تا دیه را پرداخت کند. برادرشوهرهای زن اعدام می‌خواهند اما او به پول دیه هم راضی است.

می‌گوید: «گفته پول دیه ندارم. ۲۰ میلیون دارم و یه دختر.» بعد سـر تکان می‌دهد و می‌گوید: «دخترش به چه دردم می‌خوره. خودم سه تا بچه دارم.»

برعکس محمد که خیلی دیر پایش به مدرسه باز شده، علی در پنج‌سالگی وارد خانه علم شـده. مدیر خانه می‌گوید با اینکه به سن مدرسه نرسیده اما وضع خانه‌شان آنقدر ناجور است که بهتر است چند ساعت در روز اینجا باشد و به پیش‌دبسـتانی بیاید. پدرش چند سال پیش به دلیل قاچاق موادمخدر زندانی شـد و مادرش همه‌چیز را رها کرد و رفت. حالا پدرش آزاد شـده و خانه را پاتوق دوستان معتادش کرده. اما علی پنج‌ساله چاره‌ای ندارد جز اینکه بعد از تمام‌شـدن کلاس، به همان خانه برود و امنیتی را که در خانه برایش ساخته‌اند، فقط در ساعاتی از روز تجربه کند.

حسن که نقاشی‌اش را با ذوق نشان معلم‌ها می‌دهد، می‌داند چند ساعتی می‌تواند از فکر خانه‌شان بیرون بیاید و آن را هر شکلی دوست دارد، بکشد. خانه‌ای کشـیده با در و پنجره‌های بزرگ و یک گلدان گل لاله کنارش، به اندازه خود خانه. شاید در افکارش آن را به جای خانه خودش تصور می‌کند. خانه‌ای که معلمش می‌گوید شبیه زباله‌دانی است و حتی در و پنجره ندارد. پـدرش به خاطر موادفروشـی زندان بوده و تازه آزاد شـده. پدر، یک دختر ۲۰ساله هم دارد که گرفتار شیشه شده و باید پول دربیاورد؛ البته شغلش را نمی‌تواند به همه بگوید.

بچه‌هـای کوچکتـر اینجا خوشـبخت‌ترند. آنها بعد از دو، سـه ماه که پیش‌دبسـتانی را بگذرانـند، می‌توانند سـر کلاس اول بنشـینند. اما ۱۴، ۱۵ساله‌ها هنوز کلاسی ندارند و باید منتظر باشـند تا معلم باتجربه‌ای برایشان پیدا شود. آنها به زمینه‌سازی بیشتری برای شروع درس نیاز دارند. برای همین، چند استاد تربیت‌بدنی دانشگاه قول داده‌اند برایشان باشگاه ورزشی راه بیندازند. آنها هم یکی، دو هفته دیگر می‌توانند ورزش را شروع کنند تا کار تیمی یاد بگیرند و بعد، برای درس و مدرسه آماده شوند.

بعد از مدرسه نوبت کار می‌شود و بچه‌ها باید برای دستفروشـی به میدان‌های شهر برگردند. بعضی از آنها زباله و ضایعات جمع می‌کنند و بعضـی هم در مزارع میوه‌چینی می‌کنند و پولی کمتر از دستمزد یک کارگر معمولی را به خانه می‌برند. بعضی هم آنقدر کوچکند که کاری جز گدایی از دستشـان برنمی‌آید؛ مثل ریحانه که پدر و مادر کارتن‌خوابش او و خواهرش را سـر راه گذاشتند. زن و شوهری که پیدایشان کردند، خواهرش را شب عید به کس دیگری فروختند و حالا ریحانه را برای کاسـبی به میدان‌های شهر می‌فرستند

مسـوولان خانه علم از همه خانواده‌ها برای تحصیل بچه‌های‌شـان رضایت‌نامه گرفته‌اند اما نگرانند با ادامه سال تحصیلی و کم‌شدن درآمد بچه‌ها، پدر و مادرشـان سراغشان بیایند و دیگر نگذارند درس بخوانند. اغلب خانواده‌های آنها با اعتیاد و فقر درگیرند و به درآمد بچه‌ها نیاز دارند. بچه‌ها که برای شروع مهر و کلاس درس در روزهای آخر تابستان بی‌تابی کرده‌اند، حالا با شروع درس و مدرسه هر روز سایه از دست‌رفتن همه‌چیز را بالای سرشـان حس می‌کنند. برای همین باید بعد از مدرسـه زودتر سـراغ کار بروند و برای خانه‌رفتن پولی جمع کنند. اما آنها می‌دانند از بعضی بچه‌های بی‌شناسنامه دیگر خوشبخت‌تر بوده‌اند و شانس تحصیل را پیـدا کرده‌اند. مدیر خانه می‌گوید تیم حقوقی در حال تلاش اسـت تا بچه‌ها بتوانند شناسنامه‌دار شوند و بعد از آموزش در آنجا، مدرک تحصیلی هم دریافت کنند. به این ترتیب، بچه‌هایی که سـن بیشـتری دارند و باید کلاس‌های بالاتر باشند، می‌توانند عقب‌ماندگی تحصیلی‌شان را آنجا جبران کنند و در سازمان ارزشیابی آموزش‌وپرورش برای رفتن به کلاس‌های بالاتر امتحان بدهند. برای بعضی‌ها هم این روند امکان‌پذیر نیست و تلاش می‌شود از سازمان ملل برایشان مدرک صادر شود.

کلاس‌ها که تمام می‌شـود، بچه‌ها در حیاط خانه علم جمع می‌شوند تا برای روز اول مدرسه عکس یادگاری بگیرند. تلاش برای مرتب‌کردنشان در صف‌هـا به ترتیب قد، به نتیجه‌ای نمی‌رسـد. آنها آنقدر انرژی گرفته‌اند که با هیچ ترفندی نمی‌شود آرام‌شـان کرد. عکس یادگاری را که می‌گیرند، با سروصدا به طرف در می‌دوند و صدای خنده‌های‌شان کوچه را پر می‌کند.

مسوولان خانه علم از همه خانواده‌ها برای تحصیل بچه‌های‌شان رضایت‌نامه گرفته‌اند اما نگرانند با ادامه سال تحصیلی و کم‌شدن درآمد بچه‌ها، پدر و مادرشان سراغشان بیایند و دیگر نگذارند درس بخوانند.

بچه‌های کوچک‌تر اینجا خوشبخت‌ترند. آنها بعد از دو،سه ماه که پیش‌دبستانی را بگذرانند، می‌توانند سر کلاس اول بنشینند. اما ۱۴، ۱۵ساله‌ها هنوز کلاسی ندارند

مادر محمـد و برادر و خواهرش که مشـغول درسـت‌کردن کاردستی‌های‌شـان می‌شوند، در اتـاق معلم‌ها نشسـته و بـرای مدیر خانه درددل می‌کند. شوهرش را در دعوا کشته‌اند. از افغان‌های مهاجری هستند که اوراق هویت و اقامت دارند. حالا دادگاه حکم قصاص صادر کرده و قاتل پول ندارد تا دیه را پرداخت کند. برادرشوهرهای زن اعدام می‌خواهند اما او به پول دیه هم راضی است. می‌گوید: «گفته پول دیه ندارم. ۲۰ میلیـون دارم و یه دختر.» بعد سر تکان می‌دهد و می‌گوید: «دخترش به چه دردم می‌خوره. خودم سه تا بچه دارم.»

همه آنها با وجود بازه سنی پنج تا ۱۳ سال‌شان، باید بعد از مدرسه سر کار برگردند و آب و نانی سر سفره خانوده‌شان ببرند

گزارشگر «شرق» در همه جای ایران باشید

سوژه‌ها و گزارش‌های خود را برای ما به ایمیل sharghline@sharghdaily.ir بفرستید یا به شماره ۳۰۰۰۴۶۹۹ پیامک بزنید یا با ۸۸۶۴۰۲۶۰ تماس بگیرید. «شرق» با کمک شما خواندنی‌تر می‌شود.

گزارش دو

حذف کشورمان از فهرست خدمات‌دهی ایمیل

«یاهو» تحریم کرد، ایرانیان دور زدند

علی گنجی

نام و نام خانوادگی نوشته می‌شود. سپس باید یک «آی‌دی» انتخاب کند که قبلا انتخاب نشـده باشـد. کمی تلاش کافی است تا آی‌دی مناسب پیدا شود. سپس یک رمز عبور هم تعیین می‌کند که به‌عنوان قفل صندوق پست الکترونیک او است و کم‌کم خوشحال است از اینکه صاحب یک صندوق پسـت الکترونیک خواهد شـد. اما قسمت اصلی ماجرا باقی است؛ باید هویت او و اینکه از کجا هست، تایید شود. نوشته شده «کشور خود را انتخاب کنید». فهرست کشورها را در سایت یاهو باز می‌کند. پایین و پایین‌تر می‌رود تا به نام ایران برسد. ireland, Iraq, Indonesia, israeel و... حرف «آی» تمام می‌شود. چک کردن مجدد فایده ندارد؛ نام ایران را در فهرست نمی‌بینند. نام یک کشور را به دلخواه انتخاب می‌کند و سعی دارد یاهو را دور بزند. حال، از او خواسته می‌شود یک شـماره موبایل وارد کند. شـماره را هم اعدادی به دلخواه انتخاب می‌کند. اما با ظاهرشدن پیغام یاهو، تمام تلاشش از دست رفته است: «کدی که به تلفن همراه شما ارسال شده است را اینجا وارد کنید.»

خبر به سرعت منتشر شد: «یاهو ایران را تحریم کرده است.» خبری که اهمیت و دلیلش از همان سـاعات اولیه در وبلاگ‌ها و سـایت‌ها مورد بحث قرار گرفت. مینا که مهندس نرم‌افزار اسـت و یک وبلاگ علوم رایانه‌ای دارد، به «شرق» می‌گوید: «کمی عجیب بود این تحریم. چون تحریم وسـایل و امکانات ارتباطی را به‌تازگی برداشته بودند و نمی‌دانم چرا ناگهان یاهو دسـت به این کار زد. اولش خیلی حرصم گرفته بود چون اسم کشـورهایی مثل عراق و افغانستان و غیره بود امـا ایران نبود. فکر می‌کنم هفته پیش بود که شـرکت اپل ایران را به فهرست کشـورهای خودش در اَپ اِستور اضافه کرد.» او می‌گوید: «ایرانی‌ها تقریبا عادت کرده‌اند به اینکه اسم کشورشان را در فهرست سایت‌ها نبینند. بعد از تحریم‌ها، این قضیه که ایران در فهرست نباشد خیلی شـدت پیدا کرد. مشکلی هم باز ایجاد نمی‌شد چون همیشه راهی برای دور زدن هسـت. مثلا اپل که ایران را به فهرسـت اضافه کـرده، خیلی فرقی برای ایرانی‌ها نکرده. قبلا نام یک کشـور دیگر مثلا افغانستان یا پاکسـتان را وارد می‌کردند و اپل آی‌دی می‌سـاختند. کار یاهو از این جهت هم عجیب است که سرویس جی‌میل بسته نشده بـرای ایرانی‌ها و تحریم‌هـای ارتباطی در حال کم‌شدن است.»

تحریم‌های وسـایل کامپیوتری و امکانات ارتباطـی بعـد از ریاسـت‌جمهوری محمـود احمدی‌نژاد و به‌دنبال تشدید اختلافات بر سر موضوع هسـته‌ای شروع شد. در شروع تحریم، فـروش ابررایانه‌های قوی‌تر از ۱۹۰میلیارد عمل در ثانیه که به‌عنوان کالاهایی راهبردی و دارای پتانسـیل به‌کار برده شدن در محاسبات شبیه‌سـازی‌های هسته‌ای محسوب می‌شـوند، به ایران ممنوع شد. امکان دریافت فایل‌های نرم‌افزاری شـرکت‌هایی مانند، NVIDIA، Samsung Apps، Adobe، AMD، AVG، AVAST، Symantec، McAfee، MATLAB، برخـی از خدمات گوگل، برخـی از خدمات مایکروسـافت، ESET و Oracle از درگاه اصلی این شـرکت‌ها توسـط آی‌پی‌های ایران امکان‌پذیر نبـود و علاوه بر بسته‌شدن این سایت‌ها توسط خود این شرکت‌ها در ایران، برخی از این شـرکت‌های فناوری و تکنولوژی، سرور مادر خود را نیز به روی ایرانیان بستند. اینها را دایره‌المعارف اینترنتی ویکی‌پدیا می‌گوید.

بعد از تحریم ایمیل، پیگیری‌های «شرق» برای ارتباط با مسوولان یاهو بی‌نتیجه و نامه‌های فرستاده شده به بخش خدمات مشتریان این شـرکت هم بی‌پاسخ ماند. اما با وجود این تحریم‌ها، استفاده ایرانیان از وسایل کامپیوتری روزبه‌روز بیشـتر می‌شود و هر روز راه جدیدی برای دورزدن تحریم‌های شرکت‌های رایانه‌ای به وسیله ایرانیان ابداع می‌شود. تحریم یاهو که شامل ساخت اکانت و سرویس‌های رسیدگی به مشتریان این شرکت بود نیز به‌سرعت دور زده شد.

بعد از گذشـت یـک روز از تحریم ایران توسـط خدمات ایمیل یاهو، راه‌های دورزدن این مشکل مطرح شد. اولین تدابیر، استفاده از سیم‌کارت یک کشور دیگر برای دریافت کد فعال‌سازی بود. «عسل» که یک فروشگاه وی‌پی‌ان و فیلترشکن دارد، می‌گوید: «خیلی موضوع مهمی نبود چون اکثر افراد قبلا صندوق پستی یاهو داشتند اما مهم اصل این تحریم برای کشـور ماست. شاید تعداد افرادی که خواستار سـاخت آی‌دی بوده‌اند، در این چند روز زیاد نباشد و خیلی مشکل ایجاد نشود و هرکس نیاز جدی داشته باشد می‌رود سراغ جی‌میل.» عسل اضافه می‌کند: «اما در ایرانی‌ها اخلاقی وجود دارد که هرچیزی که کم می‌شـود و قحطی‌اش می‌آید، بیشتر خواهان دارد؛ حتی اگر خیلی کالای مهمی نباشـد. تحریم را به‌عنـوان یک خبر در صفحه فیس‌بوک فروشگاهم گذاشتم. دیدم همه زیرش نوشته‌اند که چطور می‌توانیم آی‌دی بسازیم و چه‌کار کنیم؟»

عسل که پنج‌سال است فیلترشکن می‌فروشد، می‌گوید: «فکری به ذهنم رسـید. یک سیم‌کارت از مادرم داشت وقتی به عراق رفته بود. آن سیم کارت را برداشتم و با جست‌وجو در سایت اپراتورش، فعالش کردم. کد را دریافت کردم با سـیم‌کارت جدید و یک ایمیل ساختم. همین را در صفحه فیسـبوکم نوشـتم و البته باز مردم پرسیدند که چطور سیم‌کارت خارجی تهیه کنند. برایم عجیب بود که ناگهان یاهو به خاطر تحریم اینقدر محبوب شد و همه حریص شدند که آی‌دی بسازند. می‌خواستم جدی پیگیری کنم و یاهو آی‌دی بفروشم که یک وبلاگ‌نویس راه‌حل بهتری ارایه داد.»

«نبی ک. ز.» کسـی است که بهترین روش را برای دور زدن تحریم یاهو ابداع کرد؛ روشی بدون هزینه که در وبلاگ او منتشر شد. اکنون با جست‌وجوی اسـم او در موتورهای جست‌وجو، صفحه‌های آموزش دورزدن یاهو ظاهر می‌شـود. نبی ۳۲سـال دارد و نوشـته اسـت که تحصیلات مهندس آبیاری دارد و شغلش طراح وب و برنامه‌نویس است و علاقه به کامپیوتر دارد «و دیگر هیچ». او چند روز بعد از تحریم یاهو در وبلاگ خود نوشت: «امروز داشتم یک یاهو آی‌دی می‌ساختم که دیدم توی فرم ثبت‌نام یاهو، شـماره موبایل اجباری شده، دنبال کشور ایران و پیش شماره ۹۸+ گشتم ولی پیدا نکردم. فکر کردم که شـاید چندان مهم نباشد، روی آمریکا گذاشتم و شماره چند شرکت آمریکایی را الکی وارد کردم ولی باز هم دیدم سـختگیری خیلی زیاد است و راه نمی‌دهد. آخرش کشور افغانستان را انتخاب کردم و شـماره موبایـل ایرانی را وارد کردم و قبول کرد. فکر کردم که همه چیز تمام اسـت و مشکلی نیسـت اما با صفحه‌ای مواجه شدم که نوشته شـده بود اینجا را کلیک کنید تا کد تایید به موبایل شـما اس‌ام‌اس شود و این نقطه بن‌بسـت بود. به نظر می‌رسید هیچ راهی نیست. گوگل کردم و دیدم که بله ظاهرا به دلیل شدت‌گرفتن تحریم‌ها، یاهو این سرویس‌را برای ایرانی‌ها بسته.» نبی در اینترنت جست‌وجو کرد و همه‌جا گفته شده بود که هیچ راه‌حلی وجود ندارد و این بن‌بست مطلق است چون کد فعال‌ساز باید به شماره موبایل ارسـال شـود. کمی بعدتر نبی متوجه شد که با پست کردن کد ایران به صفحه نهایی، همه‌چیز کار می‌کند و پیامک فعال‌سـازی را از یاهو روی گوشی‌اش دریافت می‌کند. او می‌گوید: «یاهو فقط اسم ایران را از فهرست پاک کرده بود ولی کدنویسی آن تغییری نکرده بود و این یک باگ مهلک در یاهو بود. این شد که تصمیم گرفتم یک افزونه بنویسم که همه به‌سادگی بتوانند نام ایران را در فهرست داشته باشند و در یاهو با شماره موبایلشان در ایران ثبت‌نام کنند. این افزونه را تقدیم به همه ایرانیان عزیز می‌کنم. سربلند باشید.»

بعد از انتشـار این پسـت در وبلاگ نبی، بسـیاری سـایت‌ها و وبلاگ‌های کامپیوتـری از او نقل‌قول آوردند تـا ایرانیان بتوانند باز هم آی‌دی یاهو بسـازند. علی که چندین مغازه موبایل و رایانه دارد و یک واردکننده تجهیزات رایانه‌ای است، می‌گوید: «همیشه ایرانی‌ها اینجور چیزها را دور می‌زنند. یاهو که خیلی سـریع هک شد. بقیه شرکت‌ها هم همین‌طورند؛ مثل اپل که ایران را در فهرستش نداشت. باز هم خیلی از ایرانیان اپل می‌خریدند و نرم‌افزار روی آن می‌ریختند. مایکروسافت هم خدمات‌دهی نمی‌کند اما همیشه راهی پیدا می‌شود و بلافاصله فراگیر می‌شود. فکر می‌کنم اکثر ایرانی‌ها با نرم‌افزارهای کرک و هک‌شـده کار می‌کنند تا نبود ایران در فهرست کشورهای مورد حمایت را جبران کنند.»

عسل که پنج‌سال است فیلترشکن می‌فروشد، می‌گوید: برایم عجیب بود که ناگهان یاهو به‌خاطر تحریم اینقدر محبوب شد و همه حریص شدند که آی‌دی بسازند. می‌خواستم جدی پیگیری کنم و یاهو آی‌دی بفروشم که یک وبلاگ‌نویس راه‌حل بهتری ارایه داد

جدول ۱۸۱۱

افقی:

۱- سینی فلزی چاپ- سرگرمی مفید- قربانگاه ۲- کتاب مقدس هنـدوان- پول کار راه انداز غیرقانونی- انجام دادن گناه یا خطا ۳- آنتن شـاخه‌ای جهت‌دار- شناس- دسـت نخورده ۴- فرزند چهارپایان- پایه و شـالوده- نظیر ۵- از آن وارد می‌شویم- از بند پایان- یکـی از حالات ماده- گریختن ۶- سـین مکیدنی- مسافر سرزمین عجایب- نان خرد کرده در آبگوشت ۷- کتیبه- کم خونی- پایتخت آلبانی ۸- ثبت ضربان قلب بر روی نوار ۹- نوعی دسـر که از هلو، بستنی و خامـه تهیه می‌شـود- کفش چرمی پاشـنه نخواب قدیمی- همسـر آدم ۱۰- تکیه کلام درویش- گوارا- شرکت هواپیمایی نظامی ۱۱- نفس- ستاره- خرمی و شادابی- دشمن سر سخت ۱۲- آگاه و مطلع- پدر مرده- حکومت هیتلری ۱۳- حرص- موزیسین نامی معاصر یونانی- گنگ و زبان بسـته ۱۴- دختر قیصر روم و همسر گشتاسـب- تیر انداز- ارسباران امروزی ۱۵- فانی- برخی وقت‌ها- مالش ماهیچه‌ها

شرح عمودی

۱- نقـاب- رده‌ای از ترکیبات آلـی دارای هیدرو کربن- عضو چراندنی! ۲- اسـم آذری- بزدل- اسباب شـعبده بازی ۳- قومی باستانی در مکزیک- دادگاه- گل یقـه ۴- انجام دادن کاری بر اسـاس یک برنامه- قطعه کلفت و دراز از چوب بریده شده- حرف توفیر ۵- ساز کلیسا- نزدیکی و همگرایی- پادشاه ۶- از دروس دبیرستانی- پشیمانی- برچسب ۷- از غلات- کتابی به قلم «گی دو مو پاسان» نویسنده فرانسوی- بانگ جانور درنده ۸- کام- ظرف آبخوری- بسـیار تاریک ۹- نوعی خوراک ایرانی از گوشـت چرخ کـرده- نقیض ارزانی- حرف نـدا ۱۰- گودال- تنش- افسـار ۱۱- روانه- زن عقیم- ترس ۱۲- دوشاب- اعتراف‌کننده- رودی مرزی در شمال شرق کشـورمان ۱۳- بینوایی و درماندگی- بوی خوش- تورم ۱۴- ماده سـفیر متبلور و محلول در آب و ۴۰۰ بار شیرین‌تر از شکر- استاندار سابق- علامت جمع فارسی ۱۵- خودپسندی- همکاری یا همزیستی با دیگران همراه با تحمل وضع ناخوشایند- تخلیه شدن ذخیره بار الکتریکی باتری

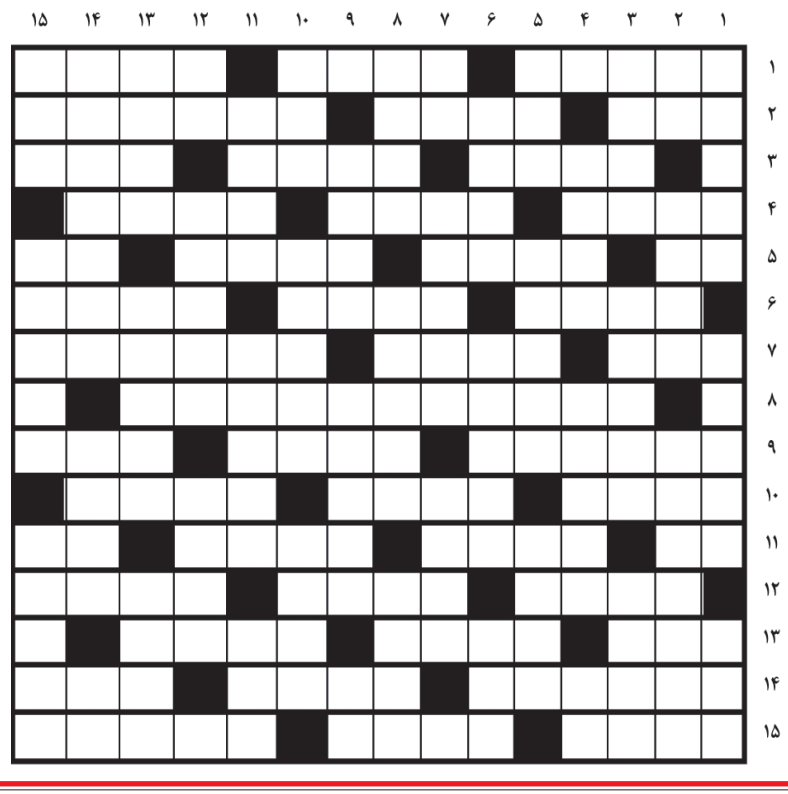

حل سودوکو سخت

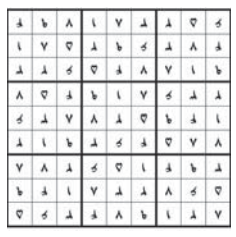

حل سودوکو ۸۱۳

۱	۶	۸	۵	۲	۷	۹	۳	۴
۹	۳	۲	۴	۶	۱	۷	۸	۵
۵	۷	۴	۸	۹	۳	۲	۱	۶
۷	۱	۶	۲	۵	۸	۴	۹	۳
۴	۲	۵	۹	۳	۶	۸	۷	۱
۸	۹	۳	۷	۱	۴	۶	۵	۲
۶	۸	۹	۳	۴	۵	۱	۲	۷
۲	۵	۱	۶	۷	۹	۳	۴	۸
۳	۴	۷	۱	۸	۲	۵	۶	۹

جدول ۱۸۱۰

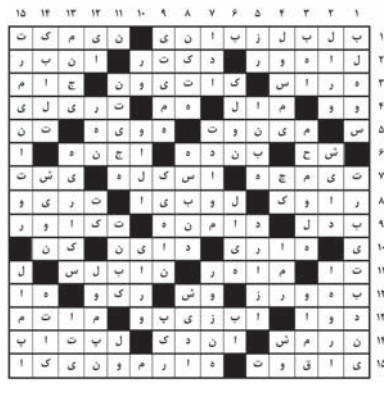

سودوکو سخت ۴۶۳

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

		۱					۶	
۵			۲					
	۹				۶	۲	۷	۸
			۴					۲
۱					۷			
۲			۸	۱		۴		
۹		۸				۶		۳
		۳	۶					۱
	۵			۸				۴

سودوکو ۸۱۴

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۴			۵		۲		۱	۹
	۸	۹	۶	۳		۵		
	۳				۷	۲	۶	
۵	۲							
		۱			۴	۶		۵
	۴	۳			۵	۷		۲
			۸			۹		
۷		۸					۴	
	۵	۴			۳		۲	